2021–2022 m. TARNYBINIO TRAUKINIŲ TVARKARAŠČIO GALIOJIMO LAIKOTARPIO VIEŠOSIOS GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪROS PAJĖGUMŲ DIDINIMO PLANAS

2022-09-10
Vilnius

AB „LTG Infra“
Geležinkelio g. 2, 02100 Vilnius

Tel. (8 5) 269 3353
El. p. info@ltginfra.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 305202934

Turinys

Į vadas ... 3

1. Ruožų Kužiai–Klaipėda (tarpstotyje Plungė–Šateikiai)ir Kaišiadorys–Radviliškis (tarpstotyje Livintai–Gaižiūnai) perpildymo priežastys ... 4

2. Numatomos vežimo geležinkelių transportu plėtros kryptys ... 5

3. Viešosios geležinkelių infrastruktūros plėtros apribojimai ... 5

4. Galimybės padidinti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus atitinkamoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje ir su tuo susijusios išlaidos, taip pat galimybė padidinti užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydį ... 5

4.1. Pajėgumų didinimo priemonės ... 6

4.1.1. Trumpo laikotarpio pajėgumų didinimo priemonės ... 6

4.1.2. Vidutinio laikotarpio pajėgumų didinimo priemonės ... 6

4.2. Galimybė padidinti užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydį ... 7

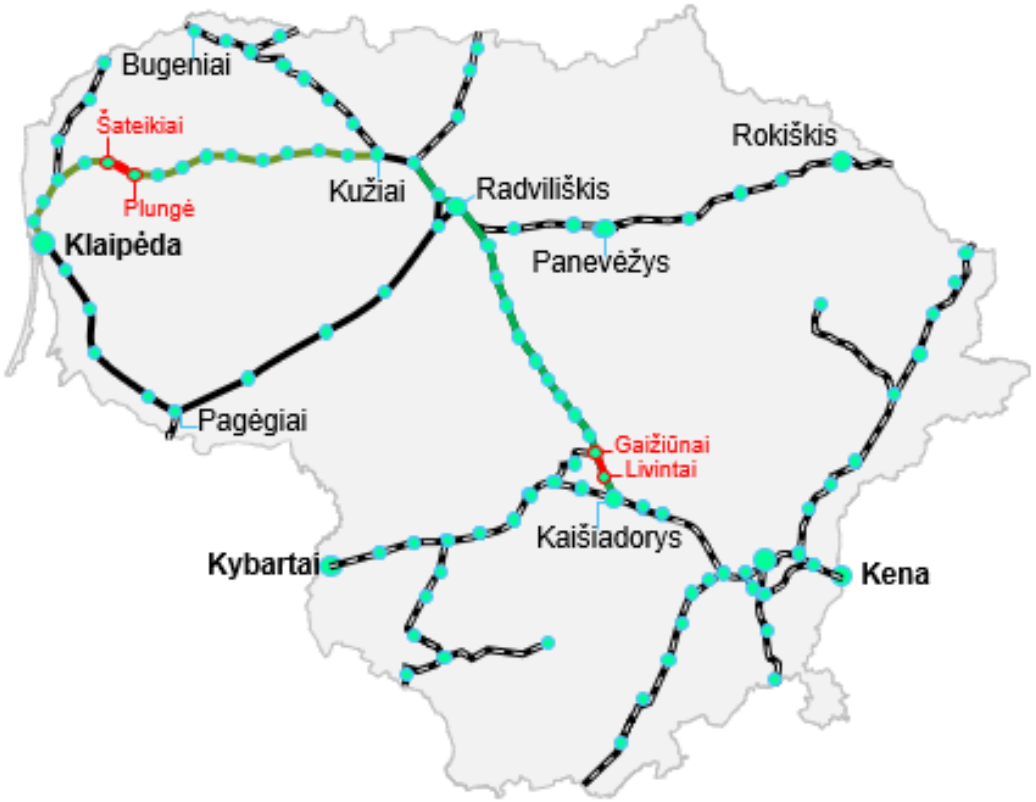
5. Ekonominės naudos analizė ... 7

Į vadas

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – **kodeksas**) 29[4] straipsnio 1-3 dalys nustato perpildyta paskelbtos viešosios geležinkelių infrastruktūros dalies viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų (toliau – **pajėgumai**) analizės atlikimo ir pajėgumų didinimo plano parengimo ir paskelbimo tvarką. Vadovaudamasis minėtomis kodekso nuostatomis, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas (toliau – **Infrastruktūros valdytojas**) atliko 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio pajėgumų analizę ir šios analizės rezultatus 2021-03-10 paskelbė savo interneto svetainėje www.ltginfra.lt bei pasikonsultavęs su paskelbtos perpildyta viešosios geležinkelių infrastruktūros dalies naudotojais parengė 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio pajėgumų didinimo planą (toliau – **Planas**), kuris bus skelbiamas Infrastruktūros valdytojo interneto svetainės skiltyje „Kiti dokumentai“.

Infrastruktūros valdytojas savo interneto svetainės skiltyje „Perpildyta geležinkelių infrastruktūros dalis“ 2021-09-10 paskelbė 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio perpildytas viešosios geležinkelių infrastruktūros dalis (toliau – **perpildytos dalys**) šiuose ruožuose (pav. 1):

- Kužiai–Klaipėda (tarpstotyje Plungė–Šateikiai);
- Kaišiadorys–Radviliškis (tarpstotyje Livintai–Gaižiūnai).

pav. 1. Perpildyti geležinkelių infrastruktūros ruožai

Su ankstesniais laikotarpiais skelbtomis „Viešosios geležinkelių infrastruktūros analizėmis“ galima susipažinti Infrastruktūros valdytojo interneto svetainės skiltyje „Kiti dokumentai“.

1. Ruožų Kužiai–Klaipėda (tarpstotyje Plungė–Šateikiai) ir Kaišiadorys–Radviliškis (tarpstotyje Livintai–Gaižiūnai) perpildymo priežastys

Viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyse Kužiai–Klaipėda (tarpstotyje Plungė–Šateikiai) ir Kaišiadorys–Radviliškis (tarpstotyje Livintai–Gaižiūnai) (toliau – **perpildytos dalys**) perpildymą lėmė tai, kad paraiškų skirti pajėgumus 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu kiekis viršijo faktinį geležinkelių linijų pralaidumą, kuris buvo nustatytas rengiant nurodyto laikotarpio tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą, ir į tai, kad derinimo skirti tuos pačius pajėgumus metu, nors ir vienas iš šiame derinime dalyvavusių pareiškėjų sutiko atsisakyti dalies prašomų pajėgumų, šio atsisakymo nepakako tam, kad suderinti visas paraiškas skirti tuos pačius pajėgumus, o Infrastruktūros valdytojas kitų alternatyvų pasiūlyti neturėjo galimybių bei tai, kad minėtose dalyse yra vienkeliai geležinkelio keliai. Be to, tam turi įtakos ir tai, kad perpildytos dalys sutampa su ankstesniais tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiais paskelbtomis perpildytomis atitinkamomis viešosios geležinkelių infrastruktūros dalimis.

Informacija apie faktinį geležinkelių linijų pralaidumą perpildytose dalyse ir šiose dalyse po sprendimų skirti pajėgumus ar atsisakyti juos skirti pagal paraiškas skirti pajėgumus 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu ir likusius laisvus pajėgumus pateikiama 1 lentelėje.

1 Lentelė.

Eil. Nr.	Ruožas	Skyrimui suformuotas pajėgumų kiekis	Paraiškose prašoma pajėgumų kiekis	Skirtų pajėgumų kiekis	Neskirtų pajėgumų kiekis	Laisvų pajėgumų kiekis
1.	Kužiai–Klaipėda (tarpstotyje Plungė–Šateikiai)	63	85	58	27	5
2.	Kaišiadorys–Radviliškis (tarpstotyje Livintai–Gaižiūnai)	62	81	54	27	8

2. Numatomos vežimo geležinkelių transportu plėtros kryptys

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos užsakymu rengiama Lietuvos susisiekimo plėtros iki 2050 m. strategija. Strategijos projekte pateikiama susisiekimo vizija bei prioritetinės kryptys, tikslai, uždaviniai bei priemonės. Prioritetas skiriamas ekologiškam ir darniam susisiekimui vystyti. Uždaviniai keliami intermodalumo ir funkcinio suderinamumo skatinimui keleivių ir krovinių vežimuose, ilgus atstumus siekiant gabenti geležinkelių bei vandens transportu. Taip pat keliami uždaviniai TEN-T infrastruktūros pajėgumų ir pralaidumo plėtros ir priežiūros užtikrinimui. Atitinkamai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2022 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3-86 patvirtintas Lietuvos transporto infrastruktūros plėtros iki 2030 m. planas atliepia svarbiausius elementus transporto (taip pat ir geležinkelių) infrastruktūros plėtrai.

Lietuvos valstybės strateginiuose dokumentuose ypač didelis dėmesys skiriamas projekto „Rail Baltica“ įgyvendinimui[1].

Aukščiau nurodytus valstybės strateginius tikslus atitinka ir Infrastruktūros valdytojo AB „LTG Infra“ pagrindiniai Ilgalaikės strategijos 2040 (toliau – **strategija**) nurodyti prioritetai: infrastruktūra sklandžiam judėjimui, žaliojo kurso kryptis (elektrifikacijos projektai), visapusiškas saugumas, verslo plėtra, veiklos efektyvumo didinimas, „Rail Baltica“ projekto įgyvendinimas. Strategija skelbiama interneto svetainės skiltyje „Veiklos strategija“.

Taip pat strategijoje numatyti tikslai atitinka Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos planą 2022-2025 m., kuris skelbiamas Infrastruktūros valdytojo interneto svetainės skiltyje „Kiti dokumentai“.

3. Viešosios geležinkelių infrastruktūros plėtros apribojimai

Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų analizėje 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui perpildytose dalyse plėtros apribojimų šiuo metu nėra nustatyta.

4. Galimybės padidinti viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus atitinkamoje viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyje ir su tuo susijusios išlaidos, taip pat galimybė padidinti užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydį

Vertinant galimybes padidinti pajėgumus perpildytose viešosios geležinkelių infrastruktūros dalyse Infrastruktūros valdytojas vertino priemones, kurių būtina imtis, kad per trumpą (iki 3 metų) ir vidutinį (nuo 3 iki 7 metų) laikotarpį tos priežastys būtų pašalintos (toliau – **pajėgumų didinimo priemonės**):

- Trumpo laikotarpio (iki 3 metų) pajėgumų didinimo priemonės, kurios būtų trumpalaikės, t. y. suteiktų greitą, nors ir trumpalaikį efektą, bet joms įgyvendinti pakaktų mažesnių investicijų;
- Vidutinio laikotarpio (nuo 3 iki 7 metų) pajėgumų didinimo priemonės, kurios būtų ilgalaikės, tačiau jų įgyvendinimas reikalautų didesnių laiko bei finansinių išteklių.

[1] Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. spalio 11 d. nutarimas Nr. XI-1612 „Dėl projekto „Rail Baltica“ pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu“; Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. birželio 18 d. nutarimas Nr. XII-381 „Dėl projekto „Rail Baltica“ pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu“; Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. birželio 18 d. nutarimas Nr. XII-381 “Dėl Rytų–Vakarų transporto koridoriaus Lietuvos dalies projekto (Klaipėdos valstybinio jūrų uosto, kelių, geležinkelių infrastruktūros komplekso) pripažinimo ypatingos valstybinės svarbos projektu”.

4.1. Pajėgumų didinimo priemonės

4.1.1. Trumpo laikotarpio pajėgumų didinimo priemonės

Perpildytose dalyse trumpojo laikotarpio pajėgumų didinimo priemonių neplanuota taikyti, kadangi rengiant pajėgumų didinimo planus ankstesniais tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiais ir apimančių perpildytas dalis, buvo pasirinktos vidutinio laikotarpio pajėgumų didinimo priemonės, kaip tinkamiausios siekiant patenkinti didėjančių pajėgumų poreikį. Pasirinktos vidutinio laikotarpio pajėgumų didinimo priemonės yra tęstinės.

4.1.2. Vidutinio laikotarpio pajėgumų didinimo priemonės

Vidutinio laikotarpio pajėgumų didinimo priemonės dėl:

1. perpildytos dalies Kužiai–Klaipėda (ribojantis tarpstotis Plungė–Šateikiai) nurodytos 2018 m. spalio 5 d. Infrastruktūros valdytojo interneto svetainėje paskelbtame 2017–2018 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio 2018 m. Pajėgumų didinimo plane. Minėtame plane numatyta priemonė (antrojo geležinkelio kelio statyba) yra tęstinė, tačiau 2021 m. Infrastruktūros valdytojas, identifikavęs rizikas šios priemonės įgyvendinimui ir poreikiui ilgalaikėje perspektyvoje, priėmė sprendimą laikinai sustabdyti šios priemonės įgyvendinimą, ir šio sprendimo priežastis nurodė Viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumų analizėje 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu, kuri paskelbta Infrastruktūros valdytojo interneto svetainės skiltyje „Kiti dokumentai“. Infrastruktūros valdytojas, rengdamas šį 2021–2022 m. pajėgumų didinimo planą įvertino, ar tikslinga atnaujinti nurodytos priemonė vykdymą ir konstatavo, kad tokiam sprendimui priimti nėra jokių objektyvių ir ekonomiškai pagrįstų priežasčių ir tai patvirtinama šiomis svarbiomis aplinkybėmis:

- geopolitinė situacija yra nepasikeitusi ir Infrastruktūros valdytojui nežinoma informacija, kad ji galėtų keistis artimiausiu metu; 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu pastebimas intensyvus skirtų pajėgumų atsisakymas. Taip patvirtina Infrastruktūros valdytojo nuolat pildoma informacija apie laisvus pajėgumus, skelbiama Infrastruktūros valdytojo interneto svetainės skiltyje „Laisvi pajėgumai“. Be to, pareiškėjų poreikiai dėl atsislavinusių pajėgumų skyrimo 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu pagal paskutinės minutės paraiškas yra patenkinami;
- rengiant 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą konstatuota, kad nurodytam tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui prašomų skirti pajėgumų poreikis mažėja, o prielaidų vertinti, kad pavėluotų paraiškų ar paskutinės minutės paraiškų skirti pajėgumus 2022–2023 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu kiekis būtų toks, kad pagal šias paraiškas prašomų pajėgumų poreikio nebūtų galima patenkinti, taip pat nėra.

2. perpildytos viešosios geležinkelių infrastruktūros dalies Kaišiadorys–Radviliškis (ribojantis tarpstotis Livintai–Gaižiūnai) nurodytos 2019 m. rugsėjo 25 d. Infrastruktūros valdytojo interneto svetainėje paskelbtame 2018–2019 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio 2019 m. Pajėgumų didinimo plane. Minėtame plane numatyta priemonė (antrojo geležinkelio kelio statyba) yra tęstinė, atitinkamai šiuo metu vykdoma ir planuojama įvykdyti 2023 m. II ketvirtyje. Projektinis pralaidumas ribojančiame tarpstotyje bus pasiektas po projekto įgyvendinimo. Šiuo metu dėl vykdomų statybos darbų greitis ribojamas, tačiau traukinių eismas užtikrinamas.

4.2. Galimybė padidinti užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydį

Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą (toliau – MPP) įmokų tarifai ir mokėtinas užmokestis už MPP yra apskaičiuojamas pagal Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisykles (toliau – **Užmokesčio taisyklės**)[2], kurios Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamos vadovaujantis kodekso 25 straipsnio 2 dalimi. Užmokesčio taisyklės Infrastruktūros valdytojui galimybės dėl perpildytos viešosios geležinkelių infrastruktūros didinti užmokesčio už MPP įmokų dydžius ir mokėtiną užmokestį už MPP nenumato. Be to, tokios galimybės neketinama numatyti ir šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės svarstomame Užmokesčio taisyklių pakeitimo projekte. Nepaisant to, minėtu projektu numatoma tobulinti užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus, apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką vertinant, kad šie pakeitimai turės įtakos pareiškėjams planuojant jiems reikiamų pajėgumų poreikį, atitinkamai, teigiamai įtakos skirtų pajėgumų panaudojimą bei faktinį geležinkelių linijų pralaidumą.

5. Ekonominės naudos analizė

Ekonominės naudos analizė buvo atlikta numatant pajėgumų didinimo priemones, nurodytas šiame plane.

[2] Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“